

[Per Federspiel.]

ved har man afledt opmærksomheden fra det andet meget væsentlige og måske vigtigste europæiske spørgsmål, den økonomiske og politiske deling i to grupper. Man vil ikke inden for den nye organisation OECD kunne vente nogen løsning på dette spørgsmål. Man vil ikke kunne vente noget amerikansk initiativ, og det er ganske lærerigt at gennemgå den amerikanske præsident Kennedys programmerklæring fra den 30. januar i år og dér se, at han kun anvender nogle få linjer på omtalen af Europa, omtalen af Amerikas forhold til de europæiske lande. Disse betragtninger går ud på en beklagelse af NATOs svækkelse ved den indre splid, den erhvervsmæssige rivalisering og de nationale interessers fremtrængen. Det er vel en konsekvens af den amerikanske politik, som går ud på at binde Europa, hvad man ikke kan have noget imod, til et fælles arbejde i hjælpen til de oversøiske områder. At man fra amerikansk side har fået hjælp fra Tyskland ved opskrivningen af den tyske D-mark, har naturligvis ført til nogen afspænding i presset på den amerikanske dollar, men jeg tror nu ikke, man skal overvurdere betydningen af denne moderate åreladning af den tyske industri. Kun tiden vil vise, om det betyder en stimulans eller en hæmning for den tyske hjælp til de underudviklede områder, der vel nok er den i Europa, der har udviklet sig mest.

Der har jo i den senere tid været en vis aktivitet for at nå frem til en løsning af spørgsmålet om de to rivaliserende markedsplaner. Det vil erindres, at et hovedmotiv for det høje tings flertal for næsten to år siden ved gennemførelsen af regeringens videreførelse af forhandlingerne om EFTA var, at man ventede derved at skabe bedre muligheder for et arrangement mellem de seks og de syv, hvorved delingen kunne undgås eller i hvert fald dens følger afbødes.

Partiet venstre delte ikke denne optimisme, og udviklingen har beklageligvis vist, at vi fik ret i vor vurdering. Der er til dato intet holdepunkt for den opfattelse, at en løsning blot i en overskuelig fremtid skulle være i sigte, tværtimod graves grøften dybere og dybere, hver gang indbyrdes toldlettelser og andre lempelser inden for

henholdsvis de seks og de syv træder i kraft. Det er ganske åbenbart, at de seks lande i deres indbyrdes forhold trækker stadig større vekslers på hinanden til skade for handelen med tredjeland, og herunder navnlig de syv.

Den økonomiske vækst inden for de seks lande foregår, som vel naturligt er, under hensyn til det langt større marked, som åbner sig for deres industrier, og som selvfølgelig også stimulerer eksporten i langt stærkere tempo end inden for de syv EFTA-lande, hvor de handelspolitiske lempelser er langt mindre vidtgående. Det vil være vanskeligt at bebrejde de seks lande, at man inden for deres kreds i højere grad har opmærksomheden henvendt på opbygningen af deres eget system end på Romtraktatens løfter om i videst muligt omfang at ville opretholde og fremme handelen med andre lande; og når den højtærede minister i formiddags bebudede, at han vil foreholde de seks lande de udtalelser, som de tidligere har fremsat, at han vil holde dem fast ved deres forsikringer om at ville følge en liberal politik, der tager hensyn til andre landes normale handel, ja, så tror jeg oprigtigt talt ikke, at den slags formaninger vil have større virkninger inden for de seks landes kreds, hvis de ikke er underbygget af konkrete forslag, som fra vor side, fra de syv landes side eller fra dansk side, kan bidrage til en øget samhandel.

Jeg tror, der inden for EFTA-landene er en voksende erkendelse af, at det løse frihandelssystem vanskeligt tåler sammenligning i effektivitet med det, der opbygges på grundlag af Romtraktaten. Det er kun spinkle konklusioner, man hidtil har kunnet drage af denne erkendelse; den mest mærkbare er vel den ændring, som efterhånden er ved at indtræde i den britiske regerings og den britiske offentligheds indstilling til de europæiske spørgsmål i almindelighed og til fællesmarkedet i særdeleshed. Denne ændring må nødvendigvis være en langsom proces, der vel foreløbig er standset ved de synspunkter, den britiske lordseglbevarer gav udtryk for under Den vesteuropæiske Unions rådsmøde i Paris den 27. januar, og som den højtærede minister også var inde på.

Det, der her er værd at bemærke, er, at man nu fra engelsk side stiller i udsigt,